

pričice

miljenko jergović

PRVA

Mama, ne kolji ga, molim te — urlao je Ivica dok je mama pokušavala da razreže ananas za kompot.

Dječak nije mogao shvatiti da se tako lijepa stvar jede. I nije jeo ananas.

Te noći plakao je dugo, dok konačno nije zaspao. Sanjao je hiljadu mama kako kolju hiljadu ananasa.

Za priču bi možda bilo efektivnije da je sanjao dječake kad ih ubijaju u Aušvicu.

Ali o njima Ivica nije znao ništa.

Druga

Ako ste tužni popijte acisal — savjetovala je apotekarka Ana sve svoje mušterije.

Ali njih su morale druge stvari: prehlade, zatvori, problemi sa jetrom.

Ako ste tužni popijte acisal — govorila je Ana i vozaču ambulantan kola Vronskom, koji je patio od depresije, te joj je na koncu postalo jasno da je zaljubljena u njega.

Bio joj je na umu i kada se uputila u šetnju peronom i tamo sreća Rika, koji se upravo spremao baciti pod voz.

Ako ste tužni popijte acisal — šapnula mu je Ana u posljednjem trenu. Riku, starom ciniku, učinilo se da je riječ o dobroj šali, pa je odlučio da ne ide pod voz već da uđe u njega.

No, Ana je sa sobom odlučila drukčije. Tek za tren zaboravila je na acisale.

Treća

Orest se smijulji dok ga gledaju.

Citava porodica Tomaš okupila se u kupatilu oko čudne spodebe što lebdi nad lavrom u koji je sinoć gđa Tomaš potopila grudnjake da se kišaju. Duhovi naših dragih trepere nad vodama — rekao bi patetično papa Vojtila. Ali ni porodica Tomaš nije se uplašila.

Neznanac je djelovao baš dobrodušno.

Tako su prošli i sat i dva, sve dok Crest nije odlučio da ode. Varšavom se oko dva sata prolomila užasna eksplozija. Od zgrade u kojoj su živjeli Tomaševi nije ostalo ništa. Od njihovih tijela još i manje.

Orest se grohotom nasmijao.

Pouka iz ovog slučaja je jasna: Ne kišajte grudnjake preko noći ako vam je život mio. Jer svaki duh ipak nije Kasper.

Četvrta

Ne idi Marina! Ne idi Marina! Ponavljao je mornar, potpuno sam, na drvenom molu, u noći punoj komaraca.

Marine, međutim, nije bilo.

Vjerojatno je otišla.

Hajdemo zato i mi: ostavimo mornara na molu, možda je lud, možda je Marina duh skuše koju je ulovio prije petnaest godina, a možda i ne postoji.

Ili je Marina ipak otišla.

Ne gubimo vrijeme na tugu mornara. Uvucimo se u naše tople krevete, pokrijmo preko glave i sanjajmo svijet izvan pokrivača.

Pospanom čovjeku suze oči i onda zvijezde izgledaju kao zečice iz Plejboja.

Peta

Svica Luksa donijela je zvijezda repatica da sazna što više o građanima Hrida.

»Moje je srce violina, zašto ga diras kad ne znaš da sviraš« — odjekuje iz limenih baraka.

Starice ispred, u tišini, ispijaju raktiju iz kafenih šoljica sa likovima anđela i oblacima na dnu, tamo gdje bi trebao biti talog.

Muškarci su uzeli puške i polaze u rat. Boriće se protiv zečeva, fazana i vukova. Veseli su i, po svemu sudeći, sigurni i pobjedu.

Djeca hvataju svice.

Luks ništa ne zna o mogućnosti da bude uhvaćen, ali mu je smisao žrtve jasan. Isus na križu ili fosforni prah na dječijim prstima — rezultat je konačno isti.

I sve da bi oni gore utvrdili jesu li ljudi napokon postali dobri.

Šesta

Dvogodišnji Semjuel Beket nije progovorio još nijedne riječi. Roditelji su se plašili da im je sin debil.

No, ipak malo po malo Sem je počeo redati lekseme. Sa odvratnošću i nekakvim stidom pristupao je prvim dijalozima.

Svakim danom bio je nesretniji i nesretniji za nove naučene riječi.

U vrijeme kada je napisao *Čekajući Godoa* bio je najnesretniji čovjek na svijetu. Užasno mnogo je pio, i tek povremeno bi se oteturao do klavira i čelo spustio na dirke.

Plomp!

To bi iz sna trgnulo starog cinika (još jednog uz Rika) Miroslava K. Play it again Sam — promumlao bi. To je Beketa uvijek moglo razgaliti i otpjevao bi Miroslavu neku irsku uspavanku.

Sem ga je volio. Miroslav je bio tako šutljiv.

Sedma

Svake večeri Džordž Harison svira buldogu Fricu svoj veliki hit *Dok moja gitara nježno jeca*.

Godina je 1968.

U Vijetnamu ginu američki dječaci, u SSSR-u beru jagode, a u jednom čikaškom stanu svake večeri nestaje vode. Džordž i Fric nemaju druge do li da jutro čekaju sa tužnim pjesmama. Onda dođe voda.

Proći će puno godina. Fric će umrijeti od raka na debelom crijevu, Džordž će postati pop-zvijezda, mrtve u Vijetnamu će pojesti buba-mare, a u SSSR-u će saditi naranče, kisele i radioaktivne.

Ali ipak sa radošću Džordž, Fric i drugi hipici grabe u budućnost.

Možda neće biti tako ružna.

Možda je sve samo fiction.

siverijeva podstanarska soba na telepu u adijevoj ulici br. 23 oto horvat

i hladno je ovde kao u šumi.
večeras očigledno nema kupanja:
iz slavine za toplu vodu led curi.
prevrćem prljavštinu autobusa
iz levog ugla usana u desni
i gledam šare na zidovima.
dnevnik o predašnjim stanarima.
fleke od komaraca
od lošeg alkohola +
od užasa samoće
od bespomoćnosti kada
priljav legneš u neudoban krevet
a ono što svetom zovu
iznenada te potpuno i nezadrživo
napusti.

* mudriji će shvatiti aluziju na jedinu Istinu: večnu slabost tela

Osma

Dilen Tomas pisao je vesele pjesmice za lokalni cirkus.

Jedna pjesmica — dva penija, a za peni se tih godina moglo kupiti pet raznobojnih klikera ili sedam žutih.

No, Tomas nije kupovao klikere. Nije imao vremena za igru.

On je vrijedno skupljao peni na peni da bi jednoga dana mogao kupiti bicikl.

Kada je sakupio sedam dolara, taman za jedan krasni plavi, bio je već starac; bicikl ne bi mogao voziti, a i kuda da ide s njim. Tomas je zbog toga bio tužan.

U cirkusu su se već pjevale druge pjesme. Onoga dana kada je Robert Cimerman pjevao prepunoj šatri *Blowin in the wind* tužni Dilen Tomas bio je već mrtav. Ležao je na mjesnom groblju između Džozefa Smita i stabla jorgovana, zarastao u travu i pomalo priljav — kakav je bio i za života.

Sedam dolara naslijedila je nećaka Nensi i za taj novac kupila krinolinu.

Deveta

Većini ljudi se ime po prvi put pojavi u novinama kada umru.

Sa Ratkom Iličem nije taj slučaj. Prošlog mjeseca on je dobio milion dolara na lutriji i sve su novine pisale o njemu.

Umro je tek sedam dana kasnije.

